

## **Üks kolmandik korteris kasutatud veest on võimalik varastada Kadaka turul on veemõõturid asendunud odavate magnetitega**

Anne Oja

Äripäev 1991

Veearvesteid taatleva AS Tepsu Labori tehnilise juhi Märt Kõrgema sõnul on igas suures korterelamus vähemalt üks inimene, kes ei saa öösiti rahulikult magada enne kui pole teinud kõik, et sundida oma veearvestit seiskuma. AS Tepsule on teada vähemalt 10 erinevat moodust, kuidas saab vett varastada nii, et arvesti plommid jäävad terveks. Korterites, kus vett ei tarbita üle keskmise, pole mõtet varastama hakata. Suure veekulu põhjuseks võivad olla aga nii elanike arv, väikesed lapsed, jooksev loputuskast kui aetav puskar.

Riigi Tarbijakaitse ameti asedirektori Enn-Toivo Annuki sõnul nemad korteriühistutega ei tegele. Kui ühistu juhatus ei saa oma tööga hakkama, siis tulevat ta ümber valida. Annuk annab telefonis kiirelt õpetussõnad, kuidas seda vastavalt ühistu põhikirjale tehakse. Samas on Annuk veendunud, et vanainimesel, kes elab üksi ahjukütte ja külma veega korteris, ei saa vee tarbimine kuidagi jääda 1000 ja 2000 krooni vahele. Märt Kõrgema peab seda aga täiesti võimalikuks.

Eelmise aasta jooksul pöördus vee mõõtmise probleemidega tarbijakaitseameti teenuste osakonda 140 inimest. Annuk arvab suurte veearveste peapõhjuseks majade üldveemõõturite valetamist. Kuna nõukogudeaegsete ehitusnormide järgi paigaldatud torustikud näevad ette praegusest palju suurema vee tarbimist, siis tekib aeglase vooluga torudes sete, mis veemõõturid rikub. Aja jooksul muutub torude läbimõõt väiksemaks, mille tulemusena võib arvesti rohkem lugeda.

Anonüümseks jääda soovinud santehnik, kes teeb töid Tallinnas ühele ühistutele kuuluvates majades, on kindel, et kogu viga ei peitu vee mustuses. Tema kogemuste järgi tuleneb erinevusest vaid 10% mõõturile lubatud mõõteveest ja ülejäänud vargustest. Selleks et varastada, ei pea sugugi ainult veemõõturiga toru lahti ühendama ning asetama tagurpidi, ehkki ka see on plomme rikkumata vähemalt 70-80% korterites võimalik.

Kõige magusam ja ka tõenäoliselt kõige levinum on kasutada mõõturi seiskamiseks suurt magnetit, mis kontrollija tulekul kiirelt eemaldatakse. Maja hooldav töömees kuuleb uksekella helistades kõige sagedamini: "Andke andeks, ma panen kohe riidesse." 2-3 minutit on aga piisav aeg, et süütõendid kõrvaldada ning kontrollija fanfaaridega vastu võtta.

Magneteid on lihtne hankida, need maksavad vaid 20 krooni. Vanem eesti keelt kõnelenud Kadaka turu müüja rääkis allakirjutanule segasevõitu juttu: ta hoidnud magneteid enda tarbeks ja et neid otsitakse turult tihti, isegi tihedamini kui pakkuda oleks. Mees väitis, et mittetoimimise tõttu pole talle tagasi küll ühtegi toodud ja andis juhiseid, kuidas ostetud kaupa paigaldada. Hilisemal kontrollimisel osutusid magnetid praktikas kvaliteetselt toimivateks.

Kuna inimestel on kombeks unustada või avab ukse pereliige, kes pole vargusesse pühendatud, on kontrollijad korteritest leidnud nii magneteid, hammasrataste vahele topitud traadijupikesi kui muljumis- ja puurimisjälgedega mõõtureid. Vett varastava korteri omanikul tasub vahelejäämise korral kõrvale panna summa, mis võrdub mitmekordse Eesti keskmise palgaga.

Soovitused ühistutele veevarguste avastamiseks:

- Loobuge painduvatest survevoolikutest, lisage tagasilöögiklapid
- Arveldage korteriarvesti näiduga, mis on esitatud 100-liitrise täpsusega



- Nõudke näitude esitamist ühe ja sama ööpäeva jooksul
- Kontrollige arvestite näite vajadusel (ootamatult) tihedamalt kui muidu
- Ebatavaliselt väikese näiduga arvesteid kontrollige pidevalt
- Suurte muutuste avastamisel korteri vee tarbimises kontrollige arvestit kohe
- Plommige need veevõtukohad, mida majas "mitte kunagi" ei kasutata
- Varustage arvestitega trepikodade püstikud
- Kui vargused ei lakka, kasutage arvestite kauglugemissüsteemi

(Allikas AS Tepso koduleht)